

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 100 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 50 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 25 „		
Un număr . . . . . 2 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 150 Lei.		

Constatări și gânduri triste.

Ați observat, că ziarele noastre cele mari, au început în timpul din urmă, să aibă pagini speciale săptămânale. Așa de pildă: pagina femeii, „pagina militară”, „pagina agricolă”, „pagina sportivă”. Aceste inovațiuni ale ziarelor corespund, fără îndoială, unor nevoi reale, despre care ziaristii — oameni cu nasul subțire — și-au dat exact seama și s’au ostenit să le satisfacă. Chestiunea feministă începe să aibă, printre noi, importanță deosebită și inimoasele noastre luptătoare, pentru egalizarea în drepturi a femeii cu bărbatul, au lucrat din răputeri și au obținut o pagină săptămânală, într’unul din marile cotidiene.

Mai departe, lumea militară are interesele, nevoile, concepțiile și scriitorii ei. Și pentru această lume militară, iată, în chip firesc, încă o pagină specială. Acelaș lucru cu agricultorii noștri, cu dorințele, cu tendințele, cu procedeele lor cele noi și cu miile de lucruri interesante, pe cari le au de spus și de desbătut, într’o țară, prin urmare, ca și ei să-și aibă o pagină specială, pagina agricolă.

Dar sporturile? Dar atâta lume care dă năvală la hipodrom, ca să primească frumoșii cai de curse și să joace la bursa hipodromului; dar atâtea valuri de lume, cari se interesează de luptele dela circ, de luptele cu mingea, de alergăturile de jos și de câte alte sporturi, cu nume englezești, cari s’au încetățenit la noi?.. Toată această lume, pasionată pentru sporturi, a pătruns gălăgioasă, în redacțiile ziarelor bucureștene, și a cerut și a obținut pagini speciale! Și să nu uităm, că mai sunt nu știu câte reviste, exclusiv consacrate cailor, boxului, min-

gei, alergatului pe jos, patinajului, jocului cu săniuțele dela Sinaia și altor petreceri și exerciții similare.

Când te uiți în ziarele noastre și vezi atâtea pagini speciale, este cu neputință să nu te întristezi și să nu te întrebi: Dar pagina bisericească, ori măcar pagina religioasă, când va veni și ea odată, în atâtea și atâtea valuri de hârtie tipărită?

Feministele, militarii, plugarii, financiarii, iubitorii de sporturi, toți au și pot să cucerească pagini speciale, numai noi, biserica neamului românesc, stăm, ca cenușereasa, după ușă și trebuie să așteptăm cu săptămânile — adesea, zadarnic, — ca să apară, în cutare ziar, un biet articol pe care, cu sfială, l-am înmănat directorului.

Cum se face, ca într’o societate atât de mare și care își zice creștină, interesele credinței, nevoile sufletului și atâtea chestiuni, legate de religie și de biserică, rămân deapururi, nerep-zintate și neapărate? Religia în țara românească, n’a fost până azi în stare să-și cucerească într’un ziar atâta vază, câtă au putut să-și cucerească boxul, calul de curse și datul pe gheață! Ori cât ai căuta să micșorezi această constatare, ea rămâne în picioare, ironică și sfidătoare: Casele Domnului — cu toate categoriile lor de închinători — au, în România mare, mai puțină însemnătate decât grajdurile Marghiloman sau Maltezeanu!

Obștea românească nu are idee precisă despre marile publicații străine, engleze și americane. Fie ziare, fie reviste, aceste publicații au coloane și pagini numeroase, dedicate cu pasiune problemelor religioase și bisericești. Este cu neputință, să dai peste o revistă sau un

ziar, tipărite în limba engleză, și să nu găsești, cu bogăție în ele, materie religioasă.

Cât de întristătoare, cât de mahnitoare sunt priveliștele dela noi! Sunt oare în țara noastră mai mulți gimnastici, decât creștini, mai mulți bancheri decât preoți, mai mulți femeiști, decât pravoslavnici? Hotărât, că nu. Gimnasticii sunt o mână de oameni. Bancherii sunt pe ici pe colo. Femeiștii și femeiștele sunt pasări cu totul rare. Și cu toate acestea gimnastica, finanțele și feminismul au pagini săptămânale speciale, în afară de publicațiile deosebite de cari se bucură!

Aceasta înseamnă, că tot ortodoxismul nostru și toate preoțimea noastră, cu ierarhie cu tot, n'au găsit pe lângă directorii ziarelor în ființă nici o simpatie și nici o comprehensiune!

Cât va mai dura această situație? Câtă vreme va continua absentismul nostru creștinesc și preoțesc? Convingerile religioase eretice se răspândesc aprig în straturile populare. Milioane de franci adevărați se cheltuiesc în țara noastră cu tipăritul revistelor și broșurilor de propagandă eretică. Dezertările au început și vor spori. Oamenii din alte țări și din alte biserici, deprinși de acasă cu ideea, că o credință îți este scumpă în măsura în care jertfești pentru ea, nu stau deloc la gânduri și aici, între noi, jertfesc pentru credința lor.

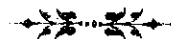
Ce jertfim noi pentru credința noastră? Unde sunt eroinele, unde sunt marile silințe, unde sunt devotamentele noastre pentru biserică și pentru consolidarea ei? Noi n'am fost în stare nici măcar să convingem pe un director de ziar — poate, în inima lui, încă legat unor vagi amintiri de seminar — să se hotărască să ne dea, în popularul organ, pe care îl conduce, o pagină pentru biserică, alături de celelalte, consacrate modelor, cailor și trântelilor dela circ.

Cine simte, crede și mărturisește urgentele nevoi din biserică noastră, trebuie să se deprindă și cu ideea, că acestor nevoi nu poți să le faci față, decât cu multe și mărunte jertfe personale.

Să mai trăim cum am trăit până acum în dulcea și calda noastră mediocritate — nu se mai poate. Lumea nu ne mai iartă, să fim ca până acum modești și liniștiți îndeplinitori ai unor obligații tradiționale.

Lumea vrea și are azi nevoie să lucrăm pentru ea iarăși cap-de-opere — așa ca în marile epoci ale bisericii creștine.

G. Galaction.

Cuvântare

ținută de P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, cu ocazia investiturii regale dela Sinaia în 20 Iunie 1925.

Sire!

Alteța Voastră Begală!

Credincioșii din văduvita eparhie a Aradului au nețărurita bucurie să împărtășească astăzi, prin glasul viitorului lor păstor, sentimentele de cea mai adâncă spunere către Majestatea Voastră. Emoționat și plin de demnitate, caut să arat, că spre bucuria bisericii și a neamului românesc se împlinesc zi de zi cuvintele psalmistului:

Domnul este întărirea norodului său și scutitorul mântuirilor unsului său este. Căci în adevăr, de când prin puterea primită de sus Majestatea Voastră ați dărâmat zidurile, cari despărțeau pe frații cei de un sânge și de o lege, s'au scris progresele cele mai uimitoare pe paginile istoriei neamului nostru. Aceasta, fiindcă Majestatea Voastră ați fost și sunteți pururea convins, că numai în aplicarea principiilor creștine strălucește adevărata cărmuire sub pavăza lui Dumnezeu, după cuvintele înțeleptului Solomon: „Prin mine împărații împărătesc“ (Pilde 8.)

Sub vraja acestui mare adevăr neamul nostru românesc s'a învățat și mai mult și se va învăța să caute cu ochii spre cer, căci sentimentul de alipire către Domnitor era alimentat și de ideea religioasă, susținută prin pilda vie a Domnitorului. Evident, că aici trebuie să căutăm unul din motivele, care au sădit în inima românilor convingerea, că trebuie să rămână pe temelia nebiruită a credinței moșilor și stămoșilor, pentru că ceea ce ne-a dus prin grele vicisitudini la biruința de astăzi, este și pentru viitor pârghia cea mai sigură.

Sub domnia glorioasă a Majestații Voastre, biserică ortodoxă-română poate arăta astăzi încă două semne externe ale biruinței sale: înființarea patriarhatului și legea de unificare biseri-

cească. Unificarea bisericii noastre ortodoxe primindu-și formele exterioare, așteaptă acum desăvârșirea ei în suflete și cine e mai chemat să realizeze desăvârșirea aceasta, de cât noi, crainicii iubirii de Dumnezeu și aproapele în Duhul Evangheliei lui Christos? Ca unul care a petrecut cinci ani de zile în centrul simțirii și gândirii românești, am simțit dorința tuturor în privința unificării bisericești și în genere a înfrățirii sufletelor pe toate terenurile vieții românești. Depun toată râvna și știința mea, precum și întreaga mea putere de muncă în serviciul acestui ideal.

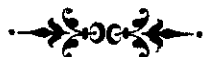
Venind în calitate de sol al clerului și poporului din eparhia Aradului să primesc toiașul păstoriei din mâinile Majestății Voastre, exprim cea mai vie dorință a sufletului meu: de a slujii împreună cu preoții de sub păstoria mea la acelaș altar al credinței străbune și a face ca și dela granița dinspre soare apune a țării noastre, să se, înalțe ca și din celelalte părți ale țării, rugăciuni către părintele ceresc pentru înflorirea bisericii și a neamului românesc pentru sănătatea precum și pentru glorioasa și îndelungata domnire a Majestății Voastre și gloria Dinastiei române.

Desvelind aceste sentimente ale sufletului meu, rog pe Majestatea Voastră să binevoiască în mod prea grațios a primi încredințarea, că la granița de vest a țării noastre este un Arhiepiscop hotărât a lucra din toate puterile la așezarea Evangheliei ca bază a vieții noastre și a face astfel senină zarea viitorului.

Să trăiți Sire, să trăiească Majestatea Sa mult slăvita noastră Regină și întreaga iubita noastră Dinastie.

Să înflorească biserica ortodoxă română.

Trăiască România.

Dela revoluția franceză la bolșevism.

De: C. Rădulescu-Motru.

(Continuare)

Cu toate acestea ideologia socialistă revoluționară are o slăbiciune. Ea este prea rațională. Dialectica împrumutată dela Hegel nu este în deajuns de mlădioasă pentru a răspunde la toate scopurile revoluționarului. Ea dă previzi-

unea revoluției, dar o condiționează pe această de anumite fapte. După ea, ca să fie revoluție socialistă trebuie să fie luptă între capital și muncă, trebuie să existe proletariat. Unde nu sunt forțe antagoniste nu poate să intervină dialectica. Ceva mai grav. Când nu sunt forțe antagoniste dialectica socialistă poate să și descurajeze pe revoluționar. Despre asemeni cazuri de descurajare știm și noi, românii, câte ceva. Câți socialiști nu sfârșesc la noi prin a fi burghezi! Trădare? Nu. Dar logica dialecticii îi face să-și amâne revoluția până după ce se vor fi înmulțit proletarii. Aici este dar o mare slăbiciune. Dialectica se arată că nu poate face ori și ce; ea nu este o baghetă magică, ci o simplă metodă.... rațională, dintre cele mai excentrice. Este drept, dar totuș numai o metodă rațională. Ideologia revoluționară nu putea rămâne în această formă. Karl Marx trebuia depășit, sau cel puțin complectat.

L'a depășit Lenin, fostul președinte al Uniunii sovietelor rusești. Mentalitatea lui Lenin a creat un nou stadiu ideologiei revoluționare. Este stadiul bolșevismului, cel mai interesant din câteși trele. Sub influența lui Lenin ideologia revoluționară ajunge extrem de mlădioasă. Este instrumentul de luptă, prin excelență.

Karl Marx a ajuns la formula socialismului său, după o lungă pregătire cărturărească. El era citit. Era pe jumătate filosof. Socialismul său nu putea să fie decât o frumoasă teorie. Lenin din potrivă a ajuns la formula bolșevismului, după o lungă pregătire practică. El nu era pe-atât de citit, cât de hârșit în organizarea de cercuri de propagandă prin presă. Marx se preocupa de teorie, Lenin de tehnica revoluției. Cel dintâi vedea în revoluție realizarea unei concepții de viață; cel de al doilea vedea o profesiune.

Fără îndoială, Lenin este omul vremii noastre.

În ce consistă bolșevismul lui Lenin? La prima vedere el consistă într'un socialism marxist redus și oportunist. La o examinare mai de aproape însă el este ceva mai mult. Bolșevismul este o perfecționare a socialismului: o perfecționare care a fost scoasă din experiență, iar nu din o mai bună ajustare a teoriilor. Lenin este la înălțimea timpului. Revoluționarismul său este practic, dobândit prin experiență.

Bolșevismul reduce rolul dialecticii, care după cum am văzut este legată de multe neajunsuri. El lasă ca o condiție a revoluției o șingură cauză; starea de corupție a guvernelor existente. Guvernele existente, din toate țările, trebuie să dispară, fiindcă sunt corupte. Dar cum ne convingem că sunt corupte? În mod experimental. Adunăm și organizăm protestările

celor nedreptăți. Pentru această documentare ne servim de presă. Revoluționarii au nevoie de jurnale, și de un jurnal mare răspândit, în primul rând, în care să se publice toate faptele, care fac un guvern odios. Nu este nevoie de capitalism, pentru ca dela el să trecem la socialism. În ori și ce stare economică ar fi societatea în sânul ei, putem organiza revoluția, din momentul ce corupția există. Intreținem prin presă nemulțumirile contra guvernelor. Apoi organizăm pe nemulțumiți. Nemulțumiții nu trebuie să știe în ce scop sunt organizați. Ei constituiesc doar masa, care servește de suport celor inițiați. Aceștia vor practica revoluția ca profesie. Ei vor conduce instinctele masei. Nu se vor lăsa înșelați de așa numita spontancitate a acesteia. Spontancitate de sentiment, în mișcarea revoluționară, este un semn de primitivism. Adevărata revoluție este opera technicianului. Un comitet cu puteri dictatoriale, având în serviciu un corp de propagandiști bine discipulați, și sub aceștia agitatori de meserie, îndrăzneți, iată garanție de reușită a unei revoluții! Că masa populației împărtășește sau nu ideea revoluției, lucrul este indiferent. Masa populației ascultă totdeauna de acel care reușește.

Revoluția a reușit, ce program aplică ea? Pe care îl va crede dictatorul mai potrivit. De o cam dată în Rusia, unde revoluția a reușit, s'au aplicat vre-o două-trei. Nu este exclus să se aplice mai multe. Dar revoluționarii ajunși la guvern, nu riscă ei oare să producă și ei la rândul lor nemulțumiri, și să fie tratați de corupți, cum au tratat ei pe acei dinaintea lor? Aceasta nu s'ar fi putut întâmpla socialistilor. După dialectica marxistă, socialismul depinde, ce-i drept, de anumite condiții istorice și economice, prin urmare reușita lui este întârziată până la îndeplinirea acestor condiții, dar odată reușita lui produsă, el întronează pacea, fiindcă în principiu socialismul nu mai poate fi doborât prin o altă revoluție. Cu el ciclul dialecticeii antagonismelor se închide. La bolșevici nu este acelaș lucru. Bolșevicii nu pot invoca principiul eternității după reușită. Ei au fost aduși la guvern prin tehnica lor profesională revoluționară nu prin dialectica istorică și economică. Cum se vor apăra ei atunci, contra acelor care vor voi și ei să încerce aceeași tehnică? Tot prin o tehnică, dar eceasta de guvern. Lenin a aplicat-o. Nici o gazetă nu este liberă să publice ceva contra guvernului bolșevic; nici o întrunire de cetățeni nu este tolerată, dacă în ea se dă pe față vre-o nemulțămire; cetățeanul care se afirmă contra a comitetului suprem bolșevic este un corupt din naștere, un afară din lege, și ca atare poate fi spânzurat. Tehnica de pre-

gatire a revoluției, se completează astfel, după ce revoluția a reușit, cu tehnica teroarei.

Acum înțelegem avantajele bolșevismului asupra marxismului. Pretext de întârziere a revoluției nu mai există. În ori și ce țară de pe pământ, teren pentru revoluție există. Aceasta ca spațiu. Ca timp de asemenea. În ori și ce moment se poate începe revoluția. De program nu este nevoie. Programul revoluției este dărâmarea corupției guvernelor. Propagandistul revoluționar nu mai are îndătorirea să-și expună programul, care ar putea contraria aspirațiile poporului. Poporul trebuie iritat și adus să se indigneze contra guvernului; atât, restul vine de la sine. Ideologia se rezumă în formulele cele mai ușor de întrebuintat: jos corupția, jos autocrația, jos hoții, etc. Când aceste formule sunt repetate metodic și neconținut, până la abrutiizare, cine le mai poate rezistă? Ce autoritate putea să reziste, în Rusia, campaniei dusă de revoluționarii bolșevici? Dar oare numai în Rusia? O piatră, fie cât de rezistentă, se găurește cu vremea, când pe ea picură neconținut ploaia.

Iată, prin urmare, arma cea mai comodă de luptă. O ideologie seacă, susținută însă pe o activitate profesională persistentă. Ideologie ușor de importat, ca și de exportat; proprie, atât pentru cei săraci, cât și pentru cei bogați, când unii sau alții au revendicări de făcut!

(Sfârșit)

Pelerinajul la Ierusalim, la locurile sfinte.

Cu bucurie aducem la cunoștință tuturor, că în toamna anului acestuia, prin 15—20 Septembrie vom organiza sub conducerea I. P. S. Sale arhiepiscopul și mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan un *pelerinaj la Ierusalim*, la locurile sfinte, unde a trăit și învățat Mântuitorul și a murit pentru mântuirea noastră, spre a ne pleca genunchii și a ne închina și ruga la Mormântul Domnului, spre a ne putea apropia mai ușor de Iisus Christos și a renaște la o nouă viață în El, ca să umblăm pe urmele Lui și ca să ne întorcem apoi înoși și renăscuți sufletește.

Călătoria se va face dela Constanța la Iaffa, portul Ierusalimului, cu vaporul „Împăratul Traian” al serviciului maritim român pe lângă următoarele prețuri: 70 locuri cl. I cu 15 mii și 40 locuri cl. II. cu 10 mii cu mâncarea pe vapor și 120 locuri cl. III cu 3 mii Lei fără mâncare, dus și întors. Călătoria dela Constanța la Iaffa și înapoi va dura 10 zile, cu o oprire de 2 zile în Constantinopol, iară vizitarea locu-

rilor sfinte va ține vre-o 5—7 zile. La această sumă se vor adăuga cheltuelile de întreținere în Palestina, cât va dura vizitarea locurilor sfinte. Privitor la aceste cheltueli am cerut informațiuni dela locurile competente și îndată ce vom primi răspunsul, îl vom comunica celor interesați, ca fiecare să se poată pregăti cu sumele necesare. Pentru călătoria pe C. F. R. până la Constanța vom cere reducere de 75%, ceea ce credem, că se va acorda.

La acest pelerinaj se admit intelectuali și popor, bărbați și femei, în numărul limitat mai sus. Cei ce doresc a lua parte la acest pelerinaj sunt rugați a se anunța cât mai urgent la părintele *Virgil Nistor, secretar consistorial în Sibiu*, de unde se vor da la cerere ori și ce informațiuni.

Fiind numărul locurilor foarte redus, este de dorit ca anunțările să se facă cât mai curând, căci *admiterea se va face în ordinea anunțării.*

Intrucât vor permite împrejurările se va face dela lafa o călătorie și până la Cairo și Alexandria, în Egipt.

Sibiu, 18 Iunie 1925.

Consistorul arhidiecezan.

Spre știre.

Pe lângă toate invitațiunile și provocările unii preoți nici până astăzi nu au satisfăcut dispozițiunilor cuprinse în ordinele consistoriale cu Nr. 1440 B. din 11 Aprilie a. c., și 2132 B. din 8 Maiu a. c. În urma acestei împrejurări retribuțiunile preoțești dela stat nu se pot ridica și din vina celor renași în întârziere trebuie se suferă și cei corecți și conștiințioși.

De aceea Ven. Consistor diecezan, pentru ca să nu mai suferă cei corecți și nevinovați, în ședința sa din 1 Iulie a. c., a hotărât, ca toți acei preoți, cari nu s'au conformat dispozițiunilor cuprinse în ordinele de mai sus și nu au înaintat cele 12 chitanțe și chitanța despre plățirea impozitului global, să fie șterși din statele de plată, aplicându-li-se tot odată și sancțiuni disciplinare.

Ș T I R I

Alegeri confirmate. În ședința sa din 1 Iulie a. c., Ven. Consistor diecezan a aprobat:

a) alegerea preotului Nicolae Cojocariu, adm. paroh. în Rueni, de paroh în comuna Borlova;

b) alegerea preotului Ioan Oravițan, profesor-director la școala medie de fete din Oravița-montană, de paroh în comuna Moldova-nouă.

Numiri. În ședința sa din 1 Iulie a. c., Ven. Consistor diecezan a numit pe cand. de preoție Miron Petric de capelan pe lângă neputinciosul preot Samson Petric din Susani.

Tot în această ședință Ven. Consistor diecezan, luând act despre încetarea din viață a parohului Iustin Cotta din Giulvăz, a promovat întru paroh la această parohie pe capelanul temporal de până aci Nicolae Brănuțiu

† **Anghel Saligny**, mare om de știință, fost președinte al Academiei Române, distins inginer, care a construit monumentale clădiri, ca b. o. podul de peste Dunăre, admirat de toți tehnicienii străini, a răposat în București și a fost înmormântat Vineri d. a. la ora 3. După serviciul religios au rostit cuvântări d. n. I. I. C. Brătianu, prim ministru, general Art. Văitoianu, ministrul lucrărilor publice, profesorul Țițeica din partea Academiei Române, O. Chiriacescu dela Banca Națională, și inginerul N. Ștefănescu în numele corpului tehnic român.

Conferința universală a „Creștinismului practic“. În ziua de 19 August se va deschide la Stockholm conferința universală a creștinismului practic.

Conferința vrea să contribuie la apropierea bisericilor. Scopul ei este „să caute aplicarea cugetării și spiritului lui Christos la rezolvirea marilor chestiuni sociale, industriale și internaționale“.

Conform deciziunilor luate de comitetul executiv, programul conferinței cuprinde următoarele puncte:

1. Dumnezeu, umanitatea și îndatoririle bisericii.
2. Biserica și problemele economice.
3. Biserica și problemele sociale.
4. Biserica și raporturile internaționale.
5. Biserica și educarea creștină.
6. Metodele de cooperare ale bisericilor.

Vor lua parte la conferință 5—600 delegați.

România va fi reprezentată prin delegați ai Ministerului Cultelor, ai S. Sinod și ai bisericilor.

Instalare. Duminecă, în 14 Iunie a. c., s'a făcut introducerea în parohia Jupalnic a capelanului Pavel Magdescu iun. prin P. O. D. protopop Ioan Pepa al Mehadiei.

Actul introducerii s'a săvârșit în decursul sf. liturghii, pontificând p. protopresbiter, asistat de preotul V. Popoviciu și de noul capelan. Atât cuvântarea p. protopresbiter, cât și cea a noului capelan a produs o impresie adâncă în inimile credincioșilor. Sf. lăcaș dumezeesc de astădată s'a dovedit a fi prea mic pentru primirea credincioșilor, cari au grăbit să-și descopere dragostea pentru noul lor părinte sufletec.

După terminarea serviciului divin a avut loc banchetul, la care n'au lipsit nici toastele obicinuite.

Ziua de 14 Iunie a. c. a fost o zi de bucurie pentru credincioșii noștri din Jupalnic, căci păstorul de mult dorit în fine a sosit — spre bucuria și mângăierea tuturor.

Rap.

Procesul asasinilor lui Ciordaș și Bolcaș. Desbaterile în procesul asasinării advocaților Dr. Ion Ciordaș și Dr. Nic. Bolcaș, schingiuiți și îngropați de vii

în noaptea de 3 spre 4 Aprilie 1919, în preziua întrării trupelor române în partea aceea a Bihorului, s'au terminat în 50 l. c. Dintre asasinii bolșevici au fost osândiți: locotenentul *Magos József* la 9 ani muncă silnică; *Euric Sachs* la 1 an și 6 luni reclusiune și 5 ani pierdere drepturilor civile. Cealalți acuzați au fost achitați.

Asupra pedepsei s'a făcut apel atât din partea procurorului, cât și a apărătorilor.

Populația Ardealului. După noua statistică, publicată de curând, populația Ardealului este în total 5.487,966 suflete, între care:

În comunele *urbane*: români 280,950 (30,22%); unguri 369,680 (39,77%); germani: 130,170 (14,01%); evrei 131,630 (14,16%); alții: 17,070 (01,840%). Total: 929,500 suflete.

Populația *rurală*: români 2,951,856 (64,76%); unguri: 987,763 (21,66%); germani: 427,513 (09,38%); evrei: 71,561 (04,57%); alții 119,744. Total 4.558,466 suflete.

Bine s'a făcut. Sâmbăta trecută urma să-și țină conferința anunțată la „Fundăția Carol” secretarul Ligei drepturilor, dl Henry Guernut. Conferința nu s'a putut ținea, căci n'a îngăduit-o studențimea, care ținea, ca dl Guernut să retracteze inexactitățile spuse la Paris la adresa României.

Adunarea generală ordinară a Reprezentanței Comunității de avere este convocată pe ziua de 15 Iulie a. c. La ordinea zilei, pe lângă obicinuitele rapoarte anuale, sunt puse și alte chestiuni de mare importanță pentru această instituțiune.

Așa, va forma obiect de desbatere raportul Comitetului în privința ridicării unui internat pe seama fiilor de grăniceri și raportul privitor la obținerea de credite în condițiuni avantajoase, necesare la exploatarea în regie proprie.. Cel mai însemnat obiect la ordinea zilei este însă raportul Comitetului despre aprobarea noului Statut, prin care se recunoaște în mod categoric și indiscutabil dreptul grănicerilor de proprietari exclusivi ai acestei averi, precum și dreptul lor de a-și administra în mod autonom această avere, sub controlul tehnic al statului.

Comunicat. „Astra” culturală, „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, aduce la cunoștința publicului, că — în ședința comitetului central, din 20 Iunie a. c., — a premiat pe acei, cari au înaintat acte în regulă, cu dovezi, că au instruit analfabeți, învățându-i scris-cetitul.

Numele premiaților din anul acesta (cu suma de câte 2000 de lei) este: Victor Barsean, din Șasavița, u. p. Lupșa (jud. Turda-Arieș); 2. Dumitru Fulea, din Sângeorgiu de Câmpie, u. p. Sânpetru (jud. Cojocna); 3. Traian Danciu, din Petroasa, u. p. Curtea (jud. Caraș-Severin); 4. Marin Popa, din Vaca, u. din Brad (jud. Huneedoara); 5. Izidor Todoran, din Cămărașul deșert, u. p. Șarmașul mare (jud. Cojocna); 6. Simion Frățila, din Gușterița (jud. Sibiu); 7. Alex. Fiontaș, din Ilba (jud. Satu-mare); 8. Ion Moldovan, din Ocnele Mureșului (jud. Alba de jos); 10. Ioan Suciu, din Căcuci, u. p. Gurghiu,

(jud. Mureș-Turda); 11. Teodor Vicol, din Ursiul de sus (jud. Mureș-Turda) și 12. Stelian Voiculescu, din Saschiz (jud. Târnava-Mare). Afara de aceea s'au trimis în anul acesta peste 1300 de exemplare (abecedare) n 28 de comune.

Fie, ca exemplul acesta de dragoste de lumină să servească de îndemn și altor învățători și învățătoridigenți, ca cei mai sus numiți, ca în anul viitor să premieze „Astra” altă serie de inimoși purtători de cultură prin satele noastre!

Sibiu, 27 Iunie 1925.

Comitetul central al „Asociațiunii”.

Rugăminte

stăruitoare îndreptează nou înființata parohie *Recaș*, către toate parohiile de Dumnezeu scutite a diecezei Caransebeș, ca să binevoiască a reînăpoia cu posibilă grabă *Apelurile* de ofrande pioase pentru zidirea miciei *Basilice* din *Recaș*.

Chiar și cele cu reper usiune negativă rugăm să se restituie. Avem a ne da socoteală la Ministerul Ocrotirilor sociale.

Izvini, la 1 Iulie 1925.

Dr. Ștefan Pop m. p.
adm. paroh. ort. rom. *Recaș*

Bibliografie.

Au apărut:

Eugeniu Speranția: *Sub nimbul familiar.* „Biblioteca Semănătorul” în tendința ei de-a contribui la popularizarea scriitorilor de seamă din vechiul regat, s'a oprit asupra operei d-lui Eugeniu Speranția, unul din cei mai răspândiți și apreciați prozatori din zilele noastre. În Nr. 71 al *Bibliotecii Semănătorul*, avem o culegere de 12 schițe de-o netăgăduită valoare literară, ce se citesc cu pasiune, atât pentru viociunea și claritatea stilului, cât și a subiectelor captivante în jurul cărora se încheagă. Volumul de 64 pagini e cel mai plăcut tovarăș de călătorie.

Prețul e 5 Lei. Se poate comanda dela *Librăria Diecezană din Arad*.

A apurut în ediția a doua, revizuită și întregită Nr. 19 din *Biblioteca Semănătorul*: **Patimile și moartea Domnului**, de *Dr. Iustin Suciu*, profesor de teologie.

Broșura aceasta este o armonizare a celor 4 Evanghelii cu păstrarea textului Evanghelic și cu scurte lămuriri. Conținutul ei istoric este una din materiile principale ale credinței. Christos ne-a mântuit cu puterea de

lumină a învățăturilor, a vieții și morții Lui. Pe lângă aceasta, că este la baza credinței, cuprinsul prezintă în sfârșitul Domnului materia cea mai ducioasă, mișcătoare, sugduitoare, ce deșteaptă în inimi sentimente de respect, admirație, iubire și alipire către Mântuitorul nostru, deci sentimentalismul creștinesc, un element de forță a sufletului omenesc.

În ce privește lucrarea materiei, ca aranjare și punere în ordine a singuraticilor părți ale ei, și ca armonizare a lor, e făcută după rezultatele date în acestea privinți de exegeții cei mai noi. Ordinea cronologică este deci exactă și de toată încrederea.

Păstrându-se textul biblic, cel șagunian, se dă textul cunoscut, atât de simplu și arhaic, cu limba lui dulce și ușoară. Întercalându-se ici colo, la locuri mai puțin înțese, note cu scurte lămuriri între paranteze, se dă pe înțelesul tuturor textul biblic, servind scopul de popularizare a Bibliei.

Prin urmare recomandăm broșura, ca lectură tuturor creștinilor noștri și îndeosebi școlărilor.

Se atrage atențiunea Onorațiilor domni catiheti asupra acestei broșuri, care e introdusă în unele școli și ca manual. Se poate comanda la Librăria Diecezană din Arad, precum și la alte librării românești, în preț de 10 Lei exemplarul.

Nr. 2974 E 1925.

Publicațiune.

Consistoriul diecezei ort. române a Caransebeșului dă în arendă la licitație publică:

I pe un an și anume pe anul economic 1925/6:

Sesiunile parohiale vacante din Bârna, Coșteiul Vârșetului, Calina, Câlnic, Crivina Făgetului, Dezești, Doclin, Grebenaț, Jupânești, Lighed, Mâtnicul-mic, Mircovaț, Nicolințul-mic, Nicolințul-mare, Petnic, Petroasa, Pogănești, Rusovanouă, Sărăzani, Scăiuș, Seceni, St.-Mihai, Valeaboul, Voivodinț (2 sesiuni), Vrăniuț și Zolt;

II pe trei ani și anume pe anii economici 1925/6, 1926/7 și 1927/8:

1. *Sesiunile parohiale reduse* din Alibunar, Berini, Biniș, Birda, Căpăt ($\frac{1}{2}$ sesiune), Cebza, Chevereșul-mare, Denta ($\frac{1}{2}$ sesiune), Dragsina, Ferendia, Gataia, Ghertenis, Ghilad, (cea fostă protopresbiterală și cealaltă redusă) Hitiaș, Jebel (IV, V), Lighed ($1\frac{1}{2}$) Macedonia, Petroman ($1\frac{1}{2}$), Scăiuș, Silagiu, Șoșdia, Stamora-rom. Ticvaniul-mic, Târnova, Togir, Uliuc, Unip, Voiteg și Vucova.

2. Pământul aparținător fundațiunei, Simeon Nicolăeviciu din Lighed (81 jug. 1024 st. □

Terminul de licitațiune îl vor fixa comisarii consistoriali exmiși la fața locului pentru ținerea licitației.

La licitație se admit numai acei reflectanți, cari depun vadiul recerut și anume de fiecare juger de pământ sesional din tractele protopresbiterale: Biserica-Albă, Buziaș, Ciacova, Panciova și Vârșet, câte douăzeci și cinci (25) Lei, iar din tractele: Bocșa, Caransebeș, Făget, Lugoj, Oravița și Mehadia câte douăzeci (20) Lei.

În termen de opt zile, socotit dela ținerea licitației, se pot înainta supraoferte înscris la Consistoriul diecezan, având supraofertele a fi înzestrate cu vadiul statorit, apoi cu declarația oferentilor, că cunosc atât condițiunile de licitație, cât și pământul la care reflectează, precum și cu indicarea garanției materiale oferite în privința plățirei arenzii.

Consistorul diecezan își rezervă dreptul de a decide liber asupra ofertelor și respective a respinge orșice ofert fără considerație la mărimea lui și fără nici o motivare și cu deosebire se accentuează, că întrucât arenda anuală oferită nu va fi mulțămitoare, se va publica licitațiune nouă, sau se va lăsa pământul de pășune. Despre acceptarea sau respingerea ofertelor vor fi avizați cei interesați, iar până atunci li-se interzice strict de a intra în pământ.

Atât Consistorul diecezan cât și arendașul abzic de dreptul de a pretinde vre-o despăgubire, dacă prin o măsurare ulterioară s'ar constată, că pământul dat și luat în arendă e mai mare sau mai mic, decât ce se arată în contractul de arendă, pentru că arendașul are să vadă pământul, ce se arendează și să declare în contract, că cunoaște acest pământ și îl arendează după cum se află de prezent în natură.

Ce privește arenda, arendașul e dator a plăti prima rată, adecă $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă de pe anul cel dintâi de arendă îndată după ce s'a subscris contractul din partea ambelor părți contrahente, a doua rată de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă va avea să o plătească la 14 Iunie 1926 și a treia rată de $\frac{1}{3}$ parte din arenda primului an economic va avea să o solvească la 28 August 1926, adecă la sfârșitul primului an economic de arendă.

În al doilea și al treilea an economic de arendă arendașul are să solvească rata întâia de $\frac{1}{3}$ parte din arenda de pe un an la 14 Oct., a doua rată de $\frac{1}{3}$ parte din arendă la 14 Iunie și a treia rată de $\frac{1}{3}$ parte din arendă va avea să o solvească la 28 Aug. a respectivilor ani de arendă.

De dorit este însă, ca arenda întreagă să se plătească înainte.

Vadiul se socotește în rata din urmă, adică în rata cu care se sfârșește contractul de arendă.

Prețul de arendă arendașul are să-l solvească și respectiv să-l trimită deadreptul la Cassa diecezană și să nu se relaxeze sub nici un titlu.

Impozitele de stat și cele comunale după pământul ce formează obiectul de arendă, le plătește Consistorul diecezan și arendașul se oprește a plăti aceste impozite, căci sumele plătite nu i-se vor rebonifica.

Păzitorii de țarină însă are să-i plătească arendașul, deasemenea impozitele după contractul de arendă și după venit.

Arendașul e obligat a face economie rațională pe lângă sistemul de sămănătură turnus. *Dacă arendașul n'ar împlini fie numai una dintre condițiunile și obligamentele stipulate în contractul de arendă și îndeosebi n'ar plăti vre-o rată de arendă la timpul statorit, Consistorul diecezan are dreptul a desface îndată contractul de arendă, a scoate pe arendaș din pământ și a esarenda pământul, ce formează obiect de arendă, unui alt arendaș fără ca arendașul să aibă dreptul a cere vre-o despăgubire. Consistorul își susține dreptul de regres neatins.*

În privința oricărei neînțelegeri, ce s'ar putea naște între contrahenți, arendașul va avea să se supună judecătoriei de ocol din Caransebeș, precum și procedurii sumare.

Toate spesele împreunate cu încheierea contractului, competența erarială și taxa de timbru proporțional după contract, precum și spesele și daunele, ce le cauzează arendașul Consistorului diecezan prin neîmplinirea vre-unei condițiuni de contract, are să le supoare arendașul.

Intrucât ar lua în arendă mai mulți arendași vre-o parcelă de pământ, aceia sunt solidar obligați la toate cele cuprinse în contractul de arendă, adică unul pentru toți și toți pentru unul.

In fine se observă, că Consistorul diecezan nu primește nici o răspundere pentru eventualele urmări ale reformei agrare și respective pentru eventuala desfacere a contractelor de arendă din partea organelor statului.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 3 Iulie 1925.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

La Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș au sosit diferite **obiecte bisericești** cădelnițe, candelă, potire, discuri, stelute, sfeșnice, etc.

**PROPRIETATEA CONSISTORULUI DIECEZEI
ORT. ROM. A CARANSEBEȘULUI.**

VILA DOBOȘAN din Băile Erculane.

Otel cu bun renume
aproape de centru.
Apeduct, lumină elec-
trică, serviciu prompt
prețuri moderate. Re-
giune romantică de
o frumseță rară. Vila
stă oaspeților la di-
spoziție începând cu
1 Maiu până la sfâr-
șitul lui Octomvrie.
Informațiuni dă:

**ADMINISTRAȚIA VILEI DO-
BOȘAN DIN BĂILE ERCULANE**

Imbrăcați-Vă

numai la croitoria

Bugariu & Schill

Caransebeș, Strada Logojului

Atelier modern

pentru confecționarea
hainelor bărbătești, Confec-
ționează reverenzi pentru domnii
preoți și tot felul de haine civile
după cel mai nou fason.

Serviciu p r o m t și real.

Comandele din afară se execută în
timpul cel mai scurt.